

**OLIY TA'LIM PEDAGOGLARIDA SALOMATLIK KOMPETENSIYASINI
SHAKLLANTIRISHNING PEDAGOGIK-PSIXOLOGIK JIHATLARI**

Jumaniyazova T.A.

Kurbanbaeva D.K.

Olimova M.M.

Toshkent tibbiyot akademiyasi Urganch filiali

<https://doi.org/10.5281/zenodo.10150418>

Annotatsiya. Ushbu maqolada oliv ta'lim pedagoglarida salomatlik kompetensiyasini shakllantirishning pedagogik-psixologik jihatlari haqida ma'lumotlar keltirilib o'tilgan.

Kalit so'zlar: Olyi ta'lim, pedagog, o'quvchilarning jismoniy va ruhiy salomatligi, ta'lim jarayonida salomatlikni ta'minlash, psixologik muammolar.

**PEDAGOGICAL AND PSYCHOLOGICAL ASPECTS OF HEALTH
COMPETENCE FORMATION IN HIGHER EDUCATION PEDAGOGUES**

Abstract. This article provides information about the pedagogical and psychological aspects of the formation of health competence in higher education pedagogues.

Key words: Higher education, pedagogue, physical and mental health of students, ensuring health during education, psychological problems.

**ПЕДАГОГИЧЕСКИЕ И ПСИХОЛОГИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ
ФОРМИРОВАНИЯ ЗДОРОВЬЕСБЕРЕГАЮЩЕЙ КОМПЕТЕНТНОСТИ
ПЕДАГОГОВ ВЫСШЕЙ ШКОЛЫ**

Аннотация. В данной статье представлена информация о педагогических и психологических аспектах формирования здоровьесберегающей компетентности педагогов высшей школы.

Ключевые слова: Высшее образование, педагог, физическое и психическое здоровье студентов, обеспечение здоровья во время обучения, психологические проблемы.

Olyi ta'lim pedagoglarida salomatlik kompetensiyasini shakllantirishning pedagogik-psixologik jihatlari ko'proqdir. Bu jihatlar o'quvchilarning jismoniy va ruhiy salomatligi, ularning o'ziga ishonch va o'zgarganlik hissi, ma'naviy va ma'rifatni rivojlantirish, o'quvchilarning salomatlikni qo'llab-quvvatlash va ta'lim jarayonida salomatlikni ta'minlashga qaratilgan pedagogik va psixologik tadbirlarni o'z ichiga oladi.

Pedagoglar o'quvchilarning jismoniy va ruhiy salomatligini ta'minlash uchun turli sport mashg'ulotlari, yoga, meditatsiya va boshqa salomatlikni ta'minlovchi faoliyatlar tashkil etishadi. Ular o'quvchilarning ma'naviy va ma'rifatni rivojlantirish uchun adabiyotlar, darsliklar va ma'ruzalar orqali ma'lumotlarni o'rgatishadi.

Shu bilan birga, pedagoglar o'quvchilarning salomatlikni qo'llab-quvvatlash uchun ularning psixologik muammolarini aniqlash va ularni yechish uchun kerakli ko'makni ko'rsatishadi. Ular o'quvchilarning stres bilan kurashish, o'z-o'zini tanishuv va o'zgarganlik jarayonlarida yordam berishadi.

Salomatlik kompetensiyasini shakllantirishda pedagoglar o'quvchilarning ta'lim jarayonida salomatlikni ta'minlashga qaratilgan pedagogik va psixologik tadbirlarni amalga oshirishadi. Ular o'quvchilarning ta'lim jarayonida salomatlikni ta'minlash uchun turli interaktiv dars usullaridan

foydanishadi va o'quvchilar bilan maslahatlashib, ularning fikrini eshitishadi. Bular orqali o'quvchilarga salomatlikni qo'llab-quvvatlash va ta'lif jarayonida salomatlikni ta'minlashga yordam berishadi.

Salomatlik kompetensiyasini shakllantirishning pedagogik-psixologik jihatlari o'quvchilarning hayotiy salomatligini o'rganish, ularning o'zlariga ishonch va o'zgarganlik hissi, ma'naviy va ma'rifikati rivojlantirish, o'quvchilarning salomatlikni qo'llab-quvvatlash va ta'lif jarayonida salomatlikni ta'minlashga qaratilgan pedagogik va psixologik tadbirlarni o'z ichiga oladi.

Bu jihatlar o'quvchilarning jismoniy va ruhiy salomatligini ta'minlash, ularning sport mashg'ulotlari, yog', meditatsiya va boshqa faoliyatlar orqali salomatlikni ta'minlash, ma'naviy va ma'rifikati rivojlantirish uchun ma'lumotlarni o'rgatish, o'quvchilarning psixologik muammolarini aniqlash va ularni yechish uchun kerakli ko'makni ko'rsatish, o'quvchilarning ta'lif jarayonida salomatlikni ta'minlashga qaratilgan pedagogik va psixologik tadbirlarni amalga oshirishdan iborat.

Pedagoglar uchun o'quvchilarning salomatlik kompetensiyasini shakllantirishda muhimdir va ularning o'zgaruvchanligi, salomatligi va ma'naviyatini qo'llab-quvvatlashga yordam beradi hamda o'quvchilarning hayotiy salomatligini o'rganish va ularning o'zlariga ishonch va o'zgarganlik hissi, ma'naviy va ma'rifikati rivojlantirishga yordam beradi.

Masalan, psixologik tadbirlar orqali o'quvchilarning psixologik muammolarini aniqlash va ularni yechish uchun kerakli ko'makni ko'rsatish, ularning salomatlikni qo'llab-quvvatlashga yordam beradi.

Bundan tashqari, pedagogik-psixologik jihatlar o'quvchilarning sport mashg'ulotlari, yoga, meditatsiya va boshqa faoliyatlar orqali salomatlikni ta'minlash va ma'naviy va ma'rifikati rivojlantirish uchun ma'lumotlarni o'rgatishda ham muhim rol o'ynaydi. Bu faoliyatlar o'quvchilarning jismoniy va ruhiy salomatligini ta'minlashga yordam beradi.

Bular bilan birga, pedagogik-psixologik jihatlar o'quvchilarning ta'lif jarayonida salomatlikni ta'minlashga qaratilgan pedagogik va psixologik tadbirlarni amalga oshirishda ham muhimdir. Ular o'quvchilarga eng yaxshi ta'lif jarayonini taqdim etishda muvaffaqiyatga erishishadi.

Shuningdek, pedagogik-psixologik jihatlar o'quvchilarning o'zgaruvchanligi, salomatligi va ma'naviyatini qo'llab-quvvatlashga yordam beradi. Bularning barchasi birlashtirilgan holda o'quvchilarning salomatlik kompetensiyasini shakllantirishda muhimdir.

REFERENCES

1. Jumanyozova T. A., Bakhtiyorova A. M. TEACHING PERSONNEL IN HIGHER EDUCATION PERSONAL CHARACTERISTICS //International Bulletin of Medical Sciences and Clinical Research. – 2023. – T. 3. – №. 5. – C. 273-278.
2. Jumaniyozova T. A., Baxtiyarova A. M. OLIY TA'LIMDA PEDAGOG KADRLARINING SHAXSIY MAHORATINI RIVOJLANTIRISH //Past and Future of Medicine: International Scientific and Practical Conference. – 2023. – C. 8-9.
3. Kurbanova Nodira Navruzovna, Karimova Maksuda Ahmedjanovna, Alimova Mahliyo Mahmud Kizi, Musaeva Amina Fayzullaevna, Ismailov Anvarbek Ulugbek Ogli

- Biochemical changes in hepatocyte subcellular fractions in experimental ischemic stroke // Вестник науки и образования. 2019. №7-2 (61). URL
4. Алимова М.М., Ибодуллаев Д.И., & Олимова М.М. (2023). ФИТОТЕРАПИЯ ПРИ КЛИМАКТЕРИЧЕСКОМ СИНДРОМЕ. *International Conference on Multidisciplinary Science*, 1(5), 4. Retrieved from <https://mjstjournal.com/index.php/icms/article/view/271>